

Complicaties

Luus Koster (pseudoniem) is chirurg in opleiding

‘Elke dokter heeft zijn eigen kerkhof’, zei ooit een huisarts tegen mij tijdens mijn coschappen. Daar schrok ik van. ‘Ik niet, hoor.’ dacht ik. ‘Ik word toch dokter om mensen beter te maken, niet slechter.’ Maar ze zal gelijk krijgen, helaas. Vurig hoop ik dat ik later als gepensioneerde dokter op een piepklein onbeduidend kerkhofje terugkijk. Zo eentje met een paar oude vervallen graven met scheve verweerde kruisen naast een idyllisch klein kerkje op een terp in het lege Groningse landschap. Maar als gepensioneerd chirurg zal de begraafplaats wellicht wat groter uitvallen dan bijvoorbeeld die van een gepensioneerde dermatoloog. En op die begraafplaats zullen zich niet alleen doden, maar ook ‘bijna-doden’ bevinden.

Complicaties: de gevreesde donkere kant van het doktersvak. Ze knagen aan je. Ze vormen de zware bagage die je als dokter altijd met je meezult. Je wilt en moet foutloos zijn. Maar op een onbewaakt ogenblik is zo het verkeerde medicijn voorgeschreven, een verkeerde dosis gegeven, een bekende allergie onopgemerkt gebleven, een detail op de röntgenfoto over het hoofd gezien, een eerder verslag niet goed gelezen.

De overheid schat het op circa tweeduizend te vermijden doden per jaar. Als je bedenkt dat het ook in veel gevallen net goed afloopt, kun je wel

nagaan dat elke dokter er vroeg of laat mee te maken krijgt. En dat heeft vaak een enorme impact op de dokter die het onbedoelde beloop veroorzaakt heeft. Die zal niet snel dezelfde fout begaan.

Zo zal ik bij een appen-

ductomie altijd het operatiegebied dubbel controleren op hemostase, voordat ik de buik sluit. Ooit is een jongen bijna tussen mijn vingers doorgeglipt. Hij had in de nacht na appendectomie veel bloed verloren in zijn buik uit een openstaande arterie. Mijn touwtje hierom was niet goed genoeg geweest. Ik denk bij elke appendectomie aan deze jongen terug. Als chirurgen grappen we onderling tijdens een operatie vaak dat we een extra knoopje leggen voor onze nachtrust. Maar zo is het stiekem wel. *Better be safe than sorry.*

Bij elke appendectomie denk ik aan de jongen die er bijna tussendoor glipte

Zo zie ik de angst in de ogen van een collega, als een patiënt 's avonds na een laparoscopische cholecystectomie geel ziet. Zo slaat de schrik mij om het hart als er op de SEH-wachlijst achter een bekende naam staat: problemen na behandeling. Zo is het niet fijn als je een pas geopereerde patiënt eerder dan afgesproken op je polilijst ziet staan. Zo krijg je zelf buikkramp als je patiënt zes dagen na een darmoperatie toch klinisch achteruitgaat.

Een complicatie gaat je als arts niet in de koude kleren zitten. Je doet ongelooflijk je best om foutloos te zijn, om alle balletjes in de lucht te houden. Ook als het druk is. Ook als je moe bent. Ook als je weer eens wordt afgeleid door een aanhoudend rinkelende pieper.

Zoals een collega van mij ooit opmerkte: hoe meer je opereert, hoe meer complicaties je zult hebben. Zo is het. Waar gewerkt wordt, vallen spaanders. Maar niet bij elk werk hakken die spaanders er zo hard in als in het doktersvak.